МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музикознавства та хорового мистецтва

Затверджено
на засіданні кафедри
музикознавства та хорового мистецтва
факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08.2025 р.)

Завідувач кафедри Тарас ДУБРОВНИЙ

Силабус з навчальної дисципліни «Комп'ютерний набір хорових партитур», що викладається в межах ОПП «Хорове диригування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 025 Музичне мистецтво

Львів, 2025

Назва курсу	**Комп'ютерний набір хорових партитур**
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв Кафедра музикознавства та хорового мистецтва
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 02 Культура і мистецтво Спеціальність 025 Музичне мистецтво
Викладачі курсу	ЧУЧМАН Василь Мар'янович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та хорового мистецтва
Контактна інформація викладачів	vasyl.chuchman@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 13.30–14.50 год. (вул. Валова, 18) Для онлайн-консультації треба попередньо звернутися до викладача листом на електронну пошту (або телефонувати), у визначений час приєднатися до конференції на платформі Zoom: https://us04web.zoom.us/j/6916760015?pwd=eG9nSE15b1pIVjRVZXNwb2pPa0hOQT09#success
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/komp-iuternyy-nabir-khorovykh-partytur-025-op-khorove-dyryhuvannia
Інформація про курс	Дисципліна «Комп'ютерний набір хорових партитур» є вибірковою навчальною дисципліною циклу професійної та практичної підготовки для здобувачів спеціальності 025 Музичне мистецтво ОПП «Хорове диригування» першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в VII семестрі в обсязі 3 кредитів за Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ЄКТС).
Коротка анотація курсу	Вивчення курсу «Комп'ютерний набір хорових партитур» передбачає засвоєння однієї або декількох комп'ютерних програм (нотних редакторів, нотаторів) та здобуття практичних навичок створення друкованих хорових партитур. Виконання вимог цієї навчальної дисципліни дає можливість розширити професійний інструментарій майбутніх хорових диригентів, дозволить їм самостійно створювати якісний нотний матеріал, а також звукові файли для його ілюстрації та використання з дидактичною метою. Дисципліна «Комп'ютерний набір хорових партитур» забезпечує краще розуміння предметної області професійної діяльності та спрямована на оволодіння новітніми методами та практичними навичками організаційної та творчої роботи з хоровим/ансамблевим колективом, створення аранжувань, музичних редакцій, оригінальних хорових творів.
Мета та цілі курсу	**Метою** вивчення дисципліни «Комп'ютерний набір хорових партитур» є практичне опанування здобувачами комп'ютерних технологій, призначених для вирішення конкретних професійних завдань в сфері музичного мистецтва, зокрема засвоєння однієї або декількох комп'ютерних програм (нотних редакторів, нотаторів) та здобуття практичних навичок створення друкованих хорових партитур. Такі вміння дозволять майбутнім хормейстерам самостійно забезпечувати себе якісним нотним матеріалом для провадження диригентсько-виконавської та педагогічної діяльності, створювати аранжування, музичні редакції та оригінальні хорові твори. Вивчення

	курсу передбачає систематизацію знань музично-теоретичних і диригентсько-хорових дисциплін крізь призму нотної графіки. **Цілі курсу:** • поглибити розуміння специфіки та проблематики диригентсько-хорового мистецтва та музичної педагогіки; • розвинути навички самостійної роботи над партитурою, систематизувавши знання музично-теоретичних і диригентсько-хорових дисциплін крізь призму нотної графіки; • розвинути здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та навичками, застосовувати їх у практичних ситуаціях; • опанувати комп'ютерні технології, призначені для вирішення конкретних професійних завдань в сфері музичного мистецтва; • оволодіти однією або декількома комп'ютерними програмами (нотними редакторами, нотаторами) та практичними навичками створення друкованих хорових партитур, а також звукових файлів для їх ілюстрації та використання з дидактичною метою; • поглибити знання особливостей різних музичних стилів; • розвинути знання та поглибити практичні навички щодо організаційної та творчої роботи з хоровим/ансамблевим колективом; • демонструвати різні методики удосконалення виконавської та педагогічної діяльності; • розвинути навички застосування музично-теоретичних, музично-аналітичних і культурно-історичних знань в процесі відтворення драматургічної концепції музичного твору, створення його виконавської інтерпретації; • виготовити друковану партитуру та демонстраційні аудіофайли власного аранжування музичного твору, виконаного в рамках навчальної дисципліни «Аранжування».
Література для вивчення дисципліни	**Основна література:** 1. Альпакова І. Довідник хормейстера. Канів: Склянка Часу/Zeitglas, 2020. 94 с. 2. Берегова О. М. Академічне музичне мистецтво та сучасні інформаційно-комунікаційні технології: дискурс взаємодії. *Аспекти історичного музикознавства:* зб. наук. ст. 2016. № 8. С. 24–35. 3. Бондаренко А. І. Сучасне музичне мистецтво і комп'ютерні програми: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 284 с. 4. Бондаренко А. І., Шульгіна В. Д. Музична інформатика: навчальний посібник. Київ: НАКККіМ, 2011. 190 с. 5. Бордюк О.М. Створення нотного тексту засобами програми Finale: методичний посібник. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 120 с. 6. Гайденко І. А. Досвід оркестрування в програмному комплексі Steinberg Dorico. *Культура України. Серія: Мистецтвознавство.* 2018. Вип. 61. С. 16–23. 7. Гайденко І. А. Застосування комп'ютерних методів при інструментуванні та аранжуванні музичних творів. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв.* 2008. № 7. С. 46–51. 8. Гайденко І. А. Роль музичних комп'ютерних технологій у сучасній композиторській практиці: дис. … канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Харків: Харк. держ. університ. ім. І. П. Котляревського, 2005. 187 с. 9. Козлін В. Й., Грищенко В. І. Методичні рекомендації для створення та аранжування музичного матеріалу у нотаторі Sibelius 7.5 (Частина 1). *Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство*. 2016, № 2. С. 121–129. 10. Козлін В. Й., Грищенко В. І. Методичні рекомендації для створення та аранжування музичного матеріалу у нотаторі Sibelius 7.5 (Частина 2). *Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство.* 2017, № 1. С. 99–105.

	11. Козлін В. Й., Грищенко В. І. MuseScore 4.2 як інструмент композитора-аранжувальника. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв:* наук. журнал. 2025. № 1. С. 295–304. 12. Козлін В. Й., Грищенко В. І. Оптимізація процесу аранжування з MuseScore 4.2. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв:* наук. журнал. 2025. № 3. С. 252–258. 13. Олійник В. Ф. Робота з музичним нотатором Finale: методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський держ. ун-т, РВВ, 2005. 34 с. 14. Пухальський Т. Д. Інформаційні технології у музичному мистецтві: комп'ютерне моделювання та аранжування музичних творів: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 208 с. 15. Чучман В. Аудіовізуальний додаток до посібника «Ліричні та жартівливі пісні». Львів, 2021. 16. Чучман В. Ліричні та жартівливі пісні в обробці для дитячо-юнацького хору. З репертуару вокальної групи «Чорнобривці» Львівського мистецького центру «Веселі черевички»: Навчально-методичний посібник. Львів: Растр-7, 2021. 124 с. **Додаткова література:** 17. Бондаренко А. До проблеми термінології у класифікації популярної музики за жанрами, стилями та напрямками. *Мистецтвознавчі записки.* 2011. № 19. С. 70–77. 18. Золкін С. Музична акустика і сучасні музичні технології у викладанні учбової програми вузів для студентів творчих факультетів. *Молодий вчений.* 2017. № 11. С. 575–578. 19. Коляди та щедрівки. Партитури для мішаного та однорідного хорів / редактори-упорядники: В. Чучман, Н. Манько, А. Арбузова-Родич, В. Пасічник; передмова: о. Юрій Васьків. Львів: Колір-ПРО, 2023. 64 с. 20. Пухальський Т.Д., Кузів М.В. Особливості організації дистанційного навчання у вокально-хоровій підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва. *Молодь і ринок.* Дрогобич, 2022. № 6 (204). С. 98–104. 21. Різдвяні піснеспіви народів світу: Навчально-методичний посібник / ред.-упоряд. З. Демцюх. Львів: Растр-7, 2021. 50 с. 22. Совік Т.В., Пухальський Т.Д. Використання цифрових технологій під час вивчення шкільного музичного репертуару із учнями з особливими освітніми потребами. *Інклюзія і суспільство.* 2024. Випуск 1(6). С. 57-63. 23. Співає «Ліра»: збірник хорових творів / упоряд. Оксана Мельничук. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 160 с. 24. Толмачов Р. Хорове аранжування та вільна обробка: навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2011. 168 с. 25. Фадєєва К. В. Музичні комп'ютерні технології XX століття. Київ, 2006. 399 с. 26. Юцевич Ю. Є. Музика: словник-довідник. Вид. 2-ге, переробл. і доп. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 352 с. 27. CHUCHMAN, V., PATER, A., NAIDA, V., PARFENTIEVA, I., & MARTYNIV, L. (2024). Using Modern Conducting Approaches in the Performance of Classical Repertoire. Studia Universitatis Babeș-Bolyai Musica, 69 (2), 121–138. https://doi.org/10.24193/subbmusica.2024.2.09 **Інформаційні ресурси:** 28. Офіційний сайт Dorico. URL: https://www.steinberg.net/dorico/ 29. Офіційний сайт Finale. URL: https://www.finalemusic.com/ 30. Офіційний сайт MuseScore. URL: https://musescore.org/uk 31. Офіційний сайт Sibelius. URL: https://www.avid.com/sibelius
Обсяг курсу	Три кредити ЄКТС. Всього 90 годин. З них: 32 години аудиторних занять (16 лекцій, 16 практичних), 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення курсу здобувач повинен буде **знати:** • специфіку та проблематику диригентсько-хорового мистецтва й музичної педагогіки в контексті створення та поширення нотного матеріалу;

	• особливості різних музичних стилів; • специфіку організаційної та творчої роботи з хоровим/ансамблевим колективом; • особливості роботи з хоровими колективами, різних за рівнем виконавських можливостей, репертуарного спрямування та специфікою виконавського складу; • методологію оволодіння сучасними знаннями й навичками з метою їх застосування у практичних ситуаціях; **вміти:** • володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом • володіти музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських та педагогічних інтерпретацій; • демонструвати різні методики удосконалення виконавської та педагогічної діяльності; • опановувати комп'ютерні технології, призначені для вирішення конкретних професійних завдань у сфері музичного мистецтва; • розвивати навички самостійної роботи над партитурою, систематизувати знання музично-теоретичних і диригентсько-хорових дисциплін крізь призму нотної графіки; • володіти однією або декількома комп'ютерними програмами (нотними редакторами, нотаторами) та практичними навичками створення друкованих хорових партитур, а також звукових файлів для їх ілюстрації та застосування з дидактичною метою; • аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту; • демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох; • відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію; • застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності • самостійно виготовити друковану партитуру власного аранжування та демонстраційні аудіофайли для її ілюстрації.
Ключові слова	Комп'ютерні технології, нотний редактор, нотатор, хорова партитура, демонстраційний аудіофайл, набір нот, нотодрукування
Формат курсу	Очний. Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації.
Теми	***СХЕМА КУРСУ**
Підсумковий контроль, форма	Залік.
Пререквізити	Вивчення курсу «Комп'ютерний набір хорових партитур» передбачає знання музично-теоретичних і диригентсько-хорових дисциплін, а також навички володіння персональним комп'ютером на рівні користувача.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	В процесі лекційних і практичних занять курсу використовуються такі методи: лекційний виклад матеріалу, аудіо-візуальна презентація лекційного та навчально-методичного матеріалу, демонстрація комп'ютерних програм, вивчення комп'ютерних програм на рівні користувача, теоретичне пояснення, практичний показ, перегляд

<table>
<tr><td></td><td>навчальних фільмів та інтернет-ресурсів, аналітичний та компаративний методи, аудіовізуальний аналіз створених партитур.</td></tr>
<tr><td>Необхідне обладнання</td><td>Для вивчення курсу потрібна комп’ютерна аудиторія з доступом до інтернет-мережі, проектор, проекційний екран, фортепіано, навчально-методична та нотна література.</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</td><td>
Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.
Бали поточної успішності нараховуються за наступним співвідношенням:
- практичні заняття: максимальна кількість балів – 64;
- самостійна робота здобувачів: максимальна кількість балів – 36.
Оцінювання здійснюється на основі поточної успішності.
Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.
Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов’язані дотримуватися термінів, які визначено для виконання усіх видів практичних робіт, які передбачено у межах курсу.
Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.
Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного оцінювання практичних занять та самостійної роботи студентів. При цьому обов’язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов’язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
<table>
<tr><th>Критерії оцінювання знань студентів</th><th>Бали рейтингу</th><th>Макс. к-сть балів</th></tr>
<tr><td colspan="3">1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання (8 занять на 8 бали = 64 бали)</td><td colspan="2">Макс. 64 бали</td></tr>
<tr><td>Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано викладає його під час усних відповідей, ефективно застосовує на практиці.</td><td colspan="2">64</td></tr>
<tr><td>Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано викладає його під час усних відповідей, на практиці припускається окремих несуттєвих неточностей та незначних помилок.</td><td colspan="2">48</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних відповідей, але на практиці припускається окремих суттєвих неточностей та помилок.	**32**
	Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно та поверхнево викладає його під час усних відповідей, на практиці припускається багатьох суттєвих неточностей та помилок.	**16**
	Студент не володіє навчальним матеріалом.	**0**
	2. Самостійна робота студентів (СРС)	
	2. 1 Критерії оцінювання (8 занять на 4,5 бали = 36 балів). Самостійна робота студентів передбачена для кожної теми курсу у поєднанні з аудиторною роботою, полягає в додатковому опрацюванні матеріалу за темами дисципліни (поза межами, наданого лектором, з додаткових джерел) і оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.	**Макс. 36 балів**
	Студент опрацював додатковий матеріал в повному обсязі вчасно і згідно з вимогами, ефективно застосував на практиці.	**36**
	Студент опрацював додатковий матеріал, але не в повному обсязі та/або несвоєчасно, недостатньо ефективно застосував на практиці.	**26**
	Студент частково опрацював додатковий матеріал, оволодів його основним змістом, на практиці застосовує недостатньо послідовно і з незначними помилками.	**16**
	Студент опрацював додатковий матеріал в мінімальному обсязі, застосовує на практиці частково і зі значними помилками.	**6**
	Студент не опрацював додаткового матеріалу.	**0**
	Загальна кількість балів по завершенні курсу	**100**
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.	

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
IV КУРС, 7 семестр					
Тижд. 1-2 / 4 год.	**Тема 1. Музичне мистецтво та комп'ютерні технології. Огляд програмного забезпечення для створення та редагування нот.** - Комп'ютерні технології та музичне мистецтво. - Зміст, мета, завдання і цілі навчального курсу. - Розмаїття та сумісність/несумісність програмного забезпечення. - Правові питання. - Інсталювання програмного забезпечення. - Порівняльна характеристика найбільш поширених нотних редакторів: Finale (Dorico), Sibelius, MusScore. - Огляд основного функціоналу цих нотаторів: старт проєкту, загальний вигляд, меню, панелі інструментів.	Лекція – 2 год. Самостійна робота – 7 год. Практичне заняття – 2 год.	1. Берегова О. М. Академічне музичне мистецтво та сучасні інформаційно-комунікаційні технології: дискурс взаємодії. *Аспекти історичного музикознавства:* зб. наук. ст. 2016. № 8. С. 24–35. 2. Бондаренко А. І. Сучасне музичне мистецтво і комп'ютерні програми: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 284 с. 3. Бондаренко А. І., Шульгіна В. Д. Музична інформатика: навчальний посібник. Київ: НАКККіМ, 2011. 190 с. 4. Бордюк О.М. Створення нотного тексту засобами програми Finale: методичний посібник. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 120 с. 5. Пухальський Т. Д. Інформаційні технології у музичному мистецтві: комп'ютерне моделювання та аранжування музичних творів: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 208 с. 6. Фадєєва К. В. Музичні комп'ютерні технології XX століття. Київ, 2006. 399 с. 7. Офіційний сайт Dorico. URL: https://www.steinberg.net/dorico/ 8. Офіційний сайт Finale. URL: https://www.finalemusic.com/ 9. Офіційний сайт MuseScore. URL: https://musescore.org/uk 10. Офіційний сайт Sibelius. URL: https://www.avid.com/sibelius	Завдання для самостійної роботи: 1. Опрацювати задану літературу. 2. Ознайомитися з функціоналом нотних редакторів Finale (Dorico), Sibelius, MusScore. 3. Обрати для себе найбільш відповідний нотний редактор для подальшого вивчення і роботи.	До практичного заняття

Тижд. 3-4 / 4 год.	**Тема 2. Старт проєкту. Початковий етап створення хорової партитури.** - Основні параметри створення нового файлу. - Назва і автори твору. - Виконавський склад, кількість нотоносців в одній аколаді; - Формат паперу, шрифти. - Тактовий розмір, ключові знаки, темпові позначення. - Режими перегляду, навігація по партитурі. - Додавання, вилучення, редагування параметрів і компонентів партитури. - Панелі інструментів. - Налаштування MIDI-пристроїв.	Лекція – 2 год. Самостійна робота – 7 год. Практичне заняття – 2 год.	1. Альпакова І. Довідник хормейстера. Канів: Склянка Часу/Zeitglas, 2020. 94 с. 2. Бондаренко А. І. Сучасне музичне мистецтво і комп'ютерні програми: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 284 с. 3. Бордюк О.М. Створення нотного тексту засобами програми Finale: методичний посібник. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 120 с. 4. Козлін В. Й., Грищенко В. І. Методичні рекомендації для створення та аранжування музичного матеріалу у нотаторі Sibelius 7.5 (Частина 1). *Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство.* 2016, № 2. С. 121–129. 5. Козлін В. Й., Грищенко В. І. MuseScore 4.2 як інструмент композитора-аранжувальника. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв:* наук. журнал. 2025. № 1. С. 295–304. 6. Олійник В. Ф. Робота з музичним нотатором Finale: методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський держ. ун-т, РВВ, 2005. 34 с.	Завдання для самостійної роботи: 1. Опрацювати задану літературу. 2. Створити проєкт в обраному нотному редакторі. Розпочати роботу над створенням хорової партитури. 3. Задати основні параметри партитури.	До практичного заняття
Тижд. 5-6 / 4 год.	**Тема 3. Набір нотного тексту.** - Набір за допомогою MIDI-клавіатури (в реальному часі). - Покроковий режим (звичайний набір, швидкий набір). - Ритмічний рисунок, тривалості нот і пауз, продовження звучання довгої вартості через тактову риску, ноти і паузи з крапкою. - Особливі види ритмічного поділу (тріолі, квінтолі тощо). - Кількість незалежних голосів на одному нотоносці. - Групування нот (штилі і ребра). - Набір акордів. - Знаки альтерації («гарячі клавіші»). - Знаки повторення (репризи, вольти тощо).	Лекція – 2 год. Самостійна робота – 7 год. Практичне заняття – 2 год.	1. Бондаренко А. І. Сучасне музичне мистецтво і комп'ютерні програми: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 284 с. 2. Бордюк О.М. Створення нотного тексту засобами програми Finale: методичний посібник. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 120 с. 3. Козлін В. Й., Грищенко В. І. Методичні рекомендації для створення та аранжування музичного матеріалу у нотаторі Sibelius 7.5 (Частина 1). *Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство.* 2016, № 2. С. 121–129. 4. Козлін В. Й., Грищенко В. І. MuseScore 4.2 як інструмент композитора-аранжувальника. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв:* наук. журнал. 2025. № 1. С. 295–304. 5. Олійник В. Ф. Робота з музичним нотатором Finale: методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський держ. ун-т, РВВ, 2005. 34 с. 6. Толмачов Р. Хорове аранжування та вільна обробка: навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2011. 168 с.	Завдання для самостійної роботи: 1. Опрацювати задану літературу. 2. Набрати нотний текст хорової партитури в обраному нотному редакторі.	До практичного заняття

Тижд. 7-8 / 4 год.	**Тема 4. Набір словесного тексту.** - Режими набору словесного тексту (Text, Lyrics). - Текстові шрифти та їхні параметри. - Набір слів (lyrics) одного куплета під одним голосом на одному нотоносці. - Набір слів (lyrics) багатьох куплетів на основі єдиного спільного нотного матеріалу. - Набір слів (lyrics) у двох різних голосах, розміщених на одному нотоносці. - Перенос складів та «нерозривний пробіл» («гарячі клавіші»). - Інші текстові позначення (назва і автори твору, темпи, назви частин, номери сторінок, слова куплетів тощо).	Лекція – 2 год. Самостійна робота – 7 год. Практичне завдання – 2 год.	1. Бондаренко А. І. Сучасне музичне мистецтво і комп'ютерні програми: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 284 с. 2. Бордюк О.М. Створення нотного тексту засобами програми Finale: методичний посібник. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 120 с. 3. Козлін В. Й., Грищенко В. І. Методичні рекомендації для створення та аранжування музичного матеріалу у нотаторі Sibelius 7.5 (Частина 1). *Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство.* 2016, № 2. С. 121–129. 4. Козлін В. Й., Грищенко В. І. MuseScore 4.2 як інструмент композитора-аранжувальника. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв:* наук. журнал. 2025. № 1. С. 295–304. 5. Олійник В. Ф. Робота з музичним нотатором Finale: методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський держ. ун-т, РВВ, 2005. 34 с. 6. Чучман В. Ліричні та жартівливі пісні в обробці для дитячо-юнацького хору. З репертуару вокальної групи «Чорнобривці» Львівського мистецького центру «Веселі черевички»: Навчально-методичний посібник. Львів: Растр-7, 2021. 124 с.	Завдання для самостійної роботи: 1. Опрацювати задану літературу. 2. Набрати словесний текст (Lyrics) усіх куплетів для всіх голосів. 3. За потреби сформувати текстові блоки зі словами куплетів за межами нотних систем.	До практичного заняття
Тижд. 9-10 / 4 год.	**Тема 5. Редагування великих фрагментів партитури** - Транспонування. - Копіювання і вставлення. - «Приховувавння» та/або «злиття» нот, пауз, тактових розмірів, рисок тощо. - Зміна ключів та ключових знаків. - Зміна тактових розмірів. - Нестандартні тактові розміри. - Імпорт та експорт графіки. - Розпізнавання нотного тексту. - Розпізнавання звукових файлів.	Лекція – 2 год. Самостійна робота – 7 год. Практичне завдання – 2 год.	1. Гайденко І. А. Досвід оркестрування в програмному комплексі Steinberg Dorico. *Культура України. Серія: Мистецтвознавство.* 2018. Вип. 61. С. 16–23. 2. Гайденко І. А. Застосування комп'ютерних методів при інструментуванні та аранжуванні музичних творів. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв.* 2008. № 7. С. 46–51. 3. Козлін В. Й., Грищенко В. І. Методичні рекомендації для створення та аранжування музичного матеріалу у нотаторі Sibelius 7.5 (Частина 2). *Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство.* 2017, № 1. С. 99–105. 4. Козлін В. Й., Грищенко В. І. Оптимізація процесу аранжування з MuseScore 4.2. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв:* наук. журнал. 2025. № 3. С. 252–258.	Завдання для самостійної роботи: 1. Опрацювати задану літературу. 2. Здійснити редагування великих фрагментів партитури за всіма необхідними параметрами. 3. За відсутності потреби застосування усіх параметрів, здійснити таке редагування з метою експерименту.	До практичного заняття

Тижд. 11-12 / 4 год.	**Тема 6. Посторінкове форматування хорової партитури.** - Масштабування сторінки, нотного стану, нотних знаків тощо. - Форматування в автоматичному та ручному режимі. - Регулювання та фіксація кількості тактів в одній нотній системі. - Регулювання та фіксація відстані між нотоносцями в межах однієї аколади, декількох нотних систем. - Регулювання та фіксація відстані між нотними системами. - Функція оптимізації нотних систем (приховування порожніх нотоносців).	Лекція – 2 год. Самостійна робота – 7 год. Практичне завдання – 2 год.	1. Козлін В. Й., Грищенко В. І. Оптимізація процесу аранжування з MuseScore 4.2. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв:* наук. журнал. 2025. № 3. С. 252–258. 2. Коляди та щедрівки. Партитури для мішаного та однорідного хорів / редактори-упорядники: В. Чучман, Н. Манько, А. Арбузова-Родич, В. Пасічник; передмова: о. Юрій Васьків. Львів: Колір-ПРО, 2023. 64 с. 3. Різдвяні піснеспіви народів світу: Навчально-методичний посібник / ред.-упоряд. З. Демцюх. Львів: Растр-7, 2021. 50 с. 4. Співає «Ліра»: збірник хорових творів / упоряд. Оксана Мельничук. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 160 с. 5. Толмачов Р. Хорове аранжування та вільна обробка: навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2011. 168 с. 6. Чучман В. Ліричні та жартівливі пісні в обробці для дитячо-юнацького хору. З репертуару вокальної групи «Чорнобривці» Львівського мистецького центру «Веселі черевички»: Навчально-методичний посібник. Львів: Растр-7, 2021. 124 с.	Завдання для самостійної роботи: 1. Опрацювати задану літературу. 2. Здійснити посторінкове редагування хорової партитури із застосуванням ручного режиму та функції оптимізації нотних систем.	До практичного заняття
Тижд. 13-14 / 4 год.	**Тема 7. Набір динамічних відтінків, штрихів та інших позначень.** - Панелі інструментів та їхні опції. - Ліги, їх різновиди, встановлення та корекція. - Набір сталих динамічних відтінків (***p, f***). - Набір рухомої динаміки (*cresc., dim*). - Фермати, штрихові та інші позначки.	Лекція – 2 год. Самостійна робота – 8 год. Практичне завдання – 2 год.	1. Бондаренко А. До проблеми термінології у класифікації популярної музики за жанрами, стилями та напрямками. *Мистецтвознавчі записки.* 2011. № 19. С. 70–77. 2. Бордюк О.М. Створення нотного тексту засобами програми Finale: методичний посібник. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 120 с. 3. Козлін В. Й., Грищенко В. І. Методичні рекомендації для створення та аранжування музичного матеріалу у нотаторі Sibelius 7.5 (Частина 2). *Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство.* 2017, № 1. С. 99–105. 4. Юцевич Ю. Є. Музика: словник-довідник. Вид. 2-ге, переробл. і доп. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 352 с.	Завдання для самостійної роботи: 1. Опрацювати задану літературу. 2. Здійснити набір динамічних відтінків, штрихів та інших позначень у своїй партитурі.	До практичного заняття
Тижд. 15-16 / 4 год.	**Тема 8. Остаточне форматування хорової партитури та підготовка до друку. Створення демонстраційних аудіофайлів.** - Форматування в автоматичному та ручному режимі.	Лекція – 2 год. Самостійна робота – 8 год.	1. Гайденко І. А. Роль музичних комп'ютерних технологій у сучасній композиторській практиці: дис. … канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Харків: Харк. держ. університ. ім. І. П. Котляревського, 2005. 187 с. 2. Золкін С. Музична акустика і сучасні музичні технології у викладанні учбової програми вузів для студентів	Завдання для самостійної роботи: 1. Опрацювати задану літературу. 2. Сформувати остаточний принт-файл своєї партитури.	До практичного заняття

	- Збалансоване і логічне розміщення тактів у нотному стані, нотних систем на сторінках, зручні місця для перегортання сторінок. - Забезпечення виразності читання нотного і словесного текстів, недопущення «наповзання» і «злиття» різних елементів тексту. - Переведення нотного файлу в графічний формат (tiff, pdf), придатний для друку. - Створення на основі партитури поголосників (за потреби). - Створенні демонстраційних аудіофайлів (wav, mp3) цілої партитури та окремих партій (за потреби).	Практичне завдання – 2 год.	творчих факультетів. *Молодий вчений.* 2017. № 11. С. 575–578. 3. Пухальський Т.Д., Кузів М.В. Особливості організації дистанційного навчання у вокально-хоровій підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва. *Молодь і ринок.* Дрогобич, 2022. № 6 (204). С. 98–104. 4. Совік Т.В., Пухальський Т.Д. Використання цифрових технологій під час вивчення шкільного музичного репертуару із учнями з особливими освітніми потребами. *Інклюзія і суспільство.* 2024. Випуск 1(6). С. 57-63. 5. Чучман В. Аудіовізуальний додаток до посібника «Ліричні та жартівливі пісні». Львів, 2021. 6. CHUCHMAN, V., PATER, A., NAIDA, V., PARFENTIEVA, I., & MARTYNIV, L. (2024). Using Modern Conducting Approaches in the Performance of Classical Repertoire. Studia Universitatis Babeș-Bolyai Musica, 69 (2), 121–138. https://doi.org/10.24193/subbmusica.2024.2.09	3. Створити демонстраційні аудіофайли цілої партитури та кожного хорового голосу.	